ଆତ୍ମ ନିର୍ଭରଶୀଳତାର ଭିନ୍ନ ଏକ ଦିଗ "ଛତୁଚାଷ"

ପୃଥିବୀରେ ଯେତେପ୍ରକାର ଛତୁ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ଦୁଇ ହଜାର ପ୍ରକାର ଛତୁ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜର ଖାଇବା ଉପଯୋଗୀ ଅଟେ । କିନ୍ତୁ ଆତ୍ମ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ୫ରୁ ୬ଟି ପ୍ରକାର ଛତୁ ଚାଷ କରାଯାଏ । ଯଥା- ବଟନ ଛତୁ, ପାଳ ଛତୁ, ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ, ଦୁଗ୍ଧ ଛତୁ । ଲାଭଜନକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଚାଷୀଭାଇମାନେ ପାଳ ଛତୁ, ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ଆମ ରାଜ୍ୟର ଜଳବାୟୁ ଶ୍ରମ କୌଶଳ ଯୋଗୁଁ ଏହାକୁ ବ୍ୟାପକ ରୂପେ କରାଯାଇପାରୁଛି । ଏହି ଚାଷ କରିବାକୁ ହେଲେ ସାଧାରଣତଃ କେତେଗୁଡ଼ିକ ଦିଗ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ।

(୧) ବିଶୋଧନ: ୧୦ଟି ଭାଡ଼ି ପାଇଁ କୁଣ୍ଡରେ ବତୁରା ଯାଇଥିବା ନଡ଼ାକୁ ୧୦୦ମି ଫରମାଲିନ୍ ଓ ୧୦ ଗ୍ରାମ ବାଭିଷ୍ଟିନ୍ କୁଣ୍ଡରେ ପକାନ୍ତୁ । ନଳକୂପର ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ । ନଡ଼ା ବତରୁଥିବା କୁଣ୍ଡକୁ ଅନ୍ତତଃ ପକ୍ଷେ ସପ୍ତାହରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ବ୍ଲିଚିଂ ପାଉଡ଼ର ଦ୍ୱାରା ସଫା କରନ୍ତୁ ।

(୨) ପାଳଛତୁ: ପାଳ ଛତୁ ବିଶେଷ କରି ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଣ୍ଡଳୀୟ ଛତୁ କିସମ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଏହା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ତାପମାତ୍ର ୨୫ ରୁ ୨୮ ଡ଼ିଗ୍ରୀ ସେଲସିୟସ୍, ଆଦ୍ରତା ୧୫ ରୁ ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ପାଳ ଛତୁ ଯଥା:- ଭଲବରିଲେ ଭଲବାସି, ଭଲବରିଲେ ଡ଼ିପ୍ଲାସି । ଏହି ଛତୁ ଚାଷ କରିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଅତି ସହଜ ଓ ୧୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅମଳ କରାଯାଇପାରିବ ।

(୩) ବେଡ଼ି ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ: ଗୋଟିଏ ବେଡ୍ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଆଗରୁ ବତୁରା ଯାଇଥିବା ନଡ଼ାକୁ ଚାରିଭାଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ (୪ + ୪ + ୪ + ୨ = ୧୪) ।

- ୨୦ ରୁ ୩୦ ଦିନର ଛତୁ ମଞ୍ଜିକୁ ବୋତଲରୁ କାଢ଼ି ୪ ଭାଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଡ଼ାଲି ଗୁଣ୍ଡ, ଅଟା ଗୁଣ୍ଡ ଏବଂ କୁଣ୍ଡାର ମିଶ୍ରିତ ଭାଗକୁ ୪ ଭାଗ କରନ୍ତୁ ।
- ୨ ଫୁଟ ଲମ୍ବ ୨୫ ଫୁଟ ଲମ୍ବ ଏକ ବାଉଁଶ କିମ୍ବା କାଠଭାଡ଼ି ତିଆରି କରନ୍ତୁ । ଭାଡ଼ିଟି ଭୂମି ପତନରୁ ୬ ରୁ ୧୨ ଇଞ୍ଚ ଉପରରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଭାଡ଼ି ଉପରେ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମଭାବେ ୨ ବିଡ଼ା, ତା ଉପରେ ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣ ଭାବେ ୨ ବିଡ଼ା ସମୁଦାୟ ୪ ବିଡ଼ାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ । ଯେପରି ନଡ଼ାର ଅଗ୍ରଭାଗ ଭିତରକୁ ମୂଳଭାଗ ବାହାରକୁ ରହିବ ।
- ବୋତଲର ମଞ୍ଜିକୁ ୪ ଭାଗ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏକ ଭାଗ ମଞ୍ଜି ଆଣି ପଟାଳିରେ ଧାରରୁ ୩ରୁ ୪ ଇଞ୍ଚ ଭିତରକୁ, ଚାରି ପାଖରେ ୩ ରୁ ୪ ଫୁଟ ବ୍ୟବଧାନରେ ରଖନ୍ତୁ । ଏହା ଉପରେ ଡ଼ାଲି ଗୁଣ୍ଡ ଓ ଚୋକଡ଼ ବିଞ୍ଚି ଦିଅନ୍ତୁ ଏହିପରି ଦୁଇଟି ସ୍ତର କରନ୍ତୁ ।
- ତୃତୀୟ ସ୍ତର ପୁଣି ବିପରୀତ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ବିଛାନ୍ତୁ ଓ ଏହି ସ୍ତର ଉପରେ ୨ ଭାଗ ମଞ୍ଜି ଓ ବେସନ ବୁଣନ୍ତୁ ।
- ଶେଷ ତଥା ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତରରେ ଜଣକୁ ୨/୩ ଇଞ୍ଚ ବହଳରେ ତୃତୀୟ ସ୍ତର ଭଳି ବିପରୀତ ଦିଗରୁ ପକାନ୍ତୁ ଯେପରି ଘୋଡ଼ଣୀ ସଦୃଶ କାମ କରିବ ।
- ବେଡ଼ ପଡ଼ି ସାରିବାପରେ ଧଳା ରଙ୍ଗର ଜରି ଚଦର ଦ୍ୱାରା ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ପାଣି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ବେଡ଼ର ଆଦ୍ରତା ବଜାୟ ରଖାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

(୪) ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ: ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହା ଶୀତ ଦିନରେ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ରୁ ଫେବୃୟାରୀ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୧୦ ପ୍ରକାର ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ ଚାଷ କରାଯାଏ । ମାତ୍ର ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଚାହିଦା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୩ ପ୍ରକାରର ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ ଚାଷ ଯଥା:- ପ୍ଲିଉରୋଟସ୍ ସୋଜର କାଜୁ, ପ୍ଲିଉରୋଟସ ଫ୍ଲୋରିଡ଼ା, ପ୍ଲିଉରୋଟସ ଇଓସ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ସାଧାରଣତଃ ପାଉଁଶିଆ / ଧଳା / ଗୋଲାପୀ / ରଙ୍ଗର ଅଟେ ।

(୫) ବ୍ୟାଗ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ: ସଫା କାଠ ସାହାଯ୍ୟରେ ବୋତଲରୁ ବାହାର କରି ୬ ଭାଗ କରନ୍ତୁ ।

- ପଲିଥିନ ମୁଣିର ତଳ ଅଂଶକୁ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତୁ । ୬ ଇଞ୍ଚ ବହଳରେ ନଡ଼ା ପକାଇ ଦବାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରଥମ ସ୍ତର ଉପରେ କଡ଼ରୁ ୧ ଇଞ୍ଚ ଛାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଭାଗ ଛତୁ ମଞ୍ଜି ପକାନ୍ତୁ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ସିଝା ଗହମ ପକାନ୍ତୁ ।
- ଦୁଇ ସ୍ତରରେ ପୁଣି ୬ ଇଞ୍ଚ ବହଳର ନଡ଼ା ପକାଇ ଚାପି ଦିଅନ୍ତୁ । ପୂର୍ବପରି ମଞ୍ଜି ପକାନ୍ତୁ ।
- ତୃତୀୟ ସ୍ତରରେ ନଡ଼ା ୬ ଇଞ୍ଚ ଦେଇସାରିବା ପରେ ମଞ୍ଜିକୁ ବେଡ଼ ଉପରେ ଖେଳାଇ ପକାନ୍ତୁ । ପୂର୍ବପରି ସିଝା ଗହମ ବା ଅଟା ପକାନ୍ତୁ । ତା ଉପରେ ଦୁଇ ଇଞ୍ଚ ବହଳର ନଡ଼ା ପକାଇ, ଶେଷରେ ପଲିଥିନ୍ ମୁଣିର ଅଗ୍ରଭାଗକୁ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ପଲିଥିନ ମୁଣିରେ ୧୦ ରୁ ୧୨ଟି କଣା କରନ୍ତୁ ।
- ବେଡ଼ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେଲା ପରେ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଘରେ ଥାକ ମାରି ରଖନ୍ତୁ ।

(୬) ଛତୁର ଉପକାରିତା: (୧) ବିଭିନ୍ନ ଭିଟାମିନ ଛତୁରେ ସି.ବି.ଡ଼ି. ପ୍ରଭୃତି ମିଳିଥାଏ । (୨) ଛତୁରୁ ମିଳୁଥିବା ଭିଟାମିନ୍ B_{12} ଗର୍ଭବତୀ ମା' ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଉପକାରୀ । (୩) ଛତୁରେ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଲୌହ, ପଟାସ, ତଥା, ଧାତବଲବଣ ମିଳିଥାଏ । ଯାହାକି ଫଳ ଓ ପନିପରିବା ଠାରୁ ଅଧିକ । (୪) ହୃଦରୋଗୀ, ରକ୍ତଚାପ, କୋଷ୍ଠକାଠିନ୍ୟ ରୋଗୀ ପାଇଁ ବରଦାନ ସଦୃଶ ଅଟେ । ଏଥିରେ କେଲେଷ୍ଟରନ୍ ନଥାଏ । (୫) ଛତୁରେ ଟ୍ରିପ୍‌ସିନ୍ ନାମକ ଏକ ଏନଜାଇମ୍ ଥିବାରୁ ସହଜରେ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ।

(୭) ଛତୁରେ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଉପାଦାନ:

ଉପାଦାନ ଶତକଡ଼ା	ପାଳ ଛତୁ	ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ
ଜଳୀୟ ଅଂଶ	୯୧.୦୮	୮୯.୭୫
ପୃଷ୍ଟିସାର	୩.୦୩	୪.୫୯
ସ୍ନେହସାର	୦.୪୧	୦.୯୨
ଜୀବସାର (ଗ)	୧୨.୨୫	୨୭.୫୦
ତନ୍ତୁ ଜାତୀୟ	୦.୫୯	୦.୬୯
ଧାତୁ ସାର	୦.୯୦	୦.୯୩
ଶ୍ୱେତସାର	୦.୧୨	୦.୫୧

ଛତୁ ଚାଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ପ୍ରଚାର ପତ୍ରଟି ପ୍ରକାଶ କରିଛୁ । ଲାଭଜନକ ତଥା ବ୍ୟବସାୟିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଏହି ପ୍ରଚାର ପତ୍ରଟି ଚାଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହିତ କୃଷିର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତି ହେଲେ ଆମର ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେବ ।

ଛତୁ ଚାଷ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆଜି ହିଁ ଯୋଗଯୋଗ କରନ୍ତୁ

ସୋସିଆଲ୍ ଡ଼େଭ୍‌ଲପ୍‌ମେଣ୍ଟ ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍,
ବହ୍ମର ଛକ, ତାଳଚେର, ଅନୁଗୁଳ, ଓଡ଼ିଶା-୭୫୯୧୦୪
ଦୂରଭାଷ: ୯୪୩୭୯୦୪୧୦୮, ୮୯୦୮୪୬୬୦୪୯